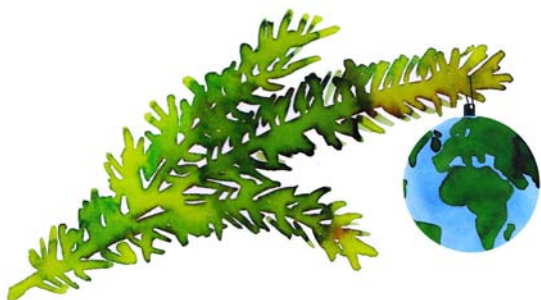

Cancun után

Fülöp Ádám

A klímaváltozásról jelenleg évente rendez az ENSZ csúcsertekezletet – eredetileg ez azt jelentette, hogy az ENSZ tagországok a legmagasabb szinten képviseltetik magukat. Az idei rendezvényre a legjelentősebb országok állam-és kormányfői viszont már nem jöttek el – így a november 29 és december 10 között zajló cancon-i csúcs, hasonlóan a tavalyi koppenhágai csúcshoz, nem hozott érdemi előrelépést. Fontos kiemelni, hogy a klímacsúcson ma már nem arról vitáznak, hogy van-e, lesz-e felmelegedés – ez a kérdés mára egyértelműen eldőlt – hanem arról, hogy jó lenne azt 2° C fok alatt tartani.

Az Antropocénben nekünk embereknek kell

A Föld. Ez a körülbelül 4.5 milliárd éves élő szervezet, ahol az Élet kényes bio-geo-kémiai egyensúlyoknak köszönhetően alakult ki, ahol nem kevesebb, mint 10 millió, de lehet, hogy 50 millió faj él, köztük egy, az ember is, a történelem legnagyobb humanitárius és a többi fajt is végérvényesen veszélyeztető katasztrófájához közeledik.

Több mint 10 000 év alatt, a *Holocénben*, az ipari forradalomig a levegő széndioxid koncentrációja 260-280 ppm között ingadozott. Az elmúlt 200 év emberi tevékenységének következtében globális üvegházhatást okozunk az atmoszférában, amit Globális Felmelegedésnek neveztek el. 2010 novemberében 388,6 ppm-nél tartottunk. Ez tehát nem egy természetes felmelegedés, ahogy a klíma-szkeptikusok megpróbálják velünk ezt elhithetni. Ez szigorúan az emberi tevékenység következménye. Nyilvánvalóvá válik ez akkor, amikor megnézzük a sarkkutatók „jégrepéből” leszűrt eredményeket: a fosszilis energiahordozók elégetéséből származó széndioxid más tulajdonságokkal rendelkezik, mint a “természetes” CO2 kibocsátók (vulkánok, fák, stb.) A jégrepák buborékaiban így tisztán kimutatható a fosszilis energiahordozókból származó széndioxid. Amikor a fosszilis energiahordozók elégetéséről beszélünk, azt kell elképzeljünk, hogy hatalmas mennyiségű átalakult napenergiát szabadítunk fel ilyenkor. A fitoplanktonok és zooplanktonok anaerobikus, tömeges lebomlásának köszönhetően óriási mennyiségű biomassa alakult át évmilliók alatt a ma megtalálható kőolajjává és földgázzá. Ezt az energiát szabadítjuk fel az elmúlt 200 év óta! Ha holnap leállítanánk a világ összes széndioxid kibocsátását, a levegő széndioxid koncentrációja még akkor is évezredekken keresztül nőne, a széndioxid magas élettartama miatt. A Globális Felmelegedés visszafordíthatatlan.

itt és most

„Erősítsd a zöld növekedést” („Power Green Growth”) – volt a 2009-es koppenhágai klímacsúcs szlogenje. Az *üzletemberek* azt próbálják nekünk eladni, hogy a kapitalizmus zöldre festésével, így megőrizve az uralkodó rendet és a hatalmi szerkezeteket a világban, a Földet meg lehet menteni. Az üzletemberek és az öko-technokraták új technológiákat javasolnak nekünk (geoengineering, nanotechnológia, szén megkötés, szintetikus biológia, mesterséges élet, genetikai manipuláció, stb.) és készek megállapodni a kibocsátás kereskedelem növeléséről. A Nagy Üzlet és a techno-tudomány arról álmodnak, hogy képesek a Föld önszabályzó és önfenntartó mechanizmusait, emberek és az ő „hatékony technológiáik” által ellenőrzött mesterséges ökoszisztémákkal helyettesíteni.

A közeli jövőről beszélünk – 50-100 évről maximum – amely olyan feltételeket fog teremteni a bolygón, amiben eddig ember még nem élt rövid történelme alatt! A Földről, amit a kutatók 2050-re jeleznek nekünk, az emberiségnek nincs közös emléke. És mégis. *Európai politikusaink* arról tárgyalnak, hogy 2020-ra 20%-kal csökkenteni az EU a széndioxid kibocsátását, 30%-kal abban az esetben, ha más is velük játssza a játékot. Ez a legabszurdabb hipokrizis az összes tudományos előrejelzés tükrében (IPCC, óceán- és klímakutatók, biodiverzitást figyelő intézetek, stb.) Mind a politikusok, mind az üzletemberek azt próbálják eladni nekünk, hogy a „hatékony termelés, a hatékony energiahasználat és a hatékony fogyasztás”-ra való áttéréssel kezelni tudjuk a Globális Felmelegedést. Azáltal, hogy a Kyoto-i Protokollnak megfelelően növeltük a piaci megoldásokat (kibocsátás kereskedelem) a politikusok megpróbálják velünk elhithetni, hogy máris csökkentettük a „mi” kibocsátásunkat. Kérdezek valamit. Mit gondolsz, hogy tudtuk „mi” csökkenteni a kibocsátásunkat az Északi országokban (a világ kibocsátásának több mint 67%- áért felelős: USA, Kína, EU27, Oroszország, Japán, India, Kanada, Dél-Korea, Irán) mikor kevesünknek van kevesebb dolga, mint 10 évvel ezelőtt. Kevesebb kocsinak van? Kevesebb gépünk van? Ruhánk, műanyag zacskónk és játékaink? Kevesebbet utazunk? És kevesebb olajat és földgázt és szenet zsákmányolnak ki a cégek? Kevesebb esőerdőt irtanak ki? *Kevesebbet termelnek ők, és kevesebbet fogyasztunk mi?* Hogy tudtuk volna akkor lecsökkenteni a széndioxid kibocsátásunkat? Kíváncsi vagyok, hogyan festik zöldre mindezt a politikusok.

kijelölnünk a növekedés határait

És mégis. A vállalati lobby és az ő hű szolgálók, „demokratikusan” megválasztott politikusaink, növelni akarják a kibocsátás

kereskedelem lehetőségeit, a technológia transfert, és talán bevezetnék a szénadót. A szénadó pedig semmi más, mint a jó öreg „privatizáld a profitot, és szocializáld a költségeket” logikája. Az emberek tehát még “hatékonyabban” fogják finanszírozni a Shellt, a Texacot, kanadai bánya-, és argentin földgáz vállalatokat, fapados repülőgép társaságokat és a többi nehézipari óriást azért, hogy ők még “hatékonyabban” rombolhassák szét ezer és ezer faj élővilágát és őslakos közösségek lakhelyét az egész Amazonas medencében, Indonéziában és Afrikában – és természetesen nem csak ott. Az adót ugyanis mi fizetjük meg nekik, ők attól nem fognak kevesebbet termelni. Miért? Mert a színháznak folytatódnia kell. Melyik színháznak? A termelés – fogyasztás – gazdasági növekedés ördögi színházának.

A kötelességünk ezért nem az, hogy „mi” lecsökkentsük a kibocsátásunkat 20%-kal. Mert végül is kinek a kibocsátása ez? Az embereké vagy a vállalatoké? A kötelességünk az, hogy **mi emberek jelöljük ki a növekedés határait** a profit orientált, arctalan, embertelen és elmebeteg vállalatok számára. Kötelességünk, hogy megállítsuk a túltermelés örületét, ami szükségszerűen túlfogyasztást okoz. Nincs idő arra, hogy megvárjuk, amíg elérkeznek a növekedés természetes határai.

és leállítanunk a vállalati lobbysoportokat

Mert a legjobb esetben is, a politikusok azt tanácsolják, hogy arra neveljük a gyerekeinket, hogy fogyasszanak kevesebbet. Hogy gondoljátok, hogy megmondjuk nekik, fogyasszanak kevesebbet, mikor az egész marketing- és reklámpia fénysésséggel mossa át az agyukat? Minden másodpercben kapják az agymosását a vállalatok által eladott tévékből, amiket ti, csakis ezért árultok, és semmi másért.

ha meg akarjuk fékezni a katasztrófát!

Miért van az, hogy semelyik politikus nem hajlandó elővenni a termelés kérdését és így a fosszilis energiahordozók kizsákmányolásának kérdését? Miért nem vagytok elég erősek ahhoz, hogy leállítsátok ezt az örületet? Túl gyengék vagytok, vagy túl nagy a kísértés arra, hogy még egyszer utoljára csillagászati pénzeket keressetek egy kollektív társadalmi és természeti katasztrófán? Vagy mind csak a vállalati világ bábjai vagytok? És ti, CEOk, és brókerek és befektetők, kik vagytok ti valójában? Emberi lények vagytok, vagy semmi közöttök az emberi fajhoz? Vannak gyerekeitek? Van szívetek? Vagy tökéletesen kimosott agyú, pszichikailag és genetikailag manipulált ember-típusú bio-robotok vagytok, akiknek semmilyen érzése nem maradt, csak a „hatalom akarása”, a kényszer és kötelesség, hogy még több pénzt és még több pénzt és még több pénzt keressetek az emberek szenvedésén?

Cancun, egy újabb talk show?

A vég nélküli multilaterális tárgyalások egy tökéletes számháborúba fulladnak: a valóságtól most is éppen annyira elszakadtak, mint Koppenhágában. Az IPCC egyik kutatója szerint “a klímátárgyalásoknak semmi köze többé a természet védelméhez. Ez egy gazdasági csúcstalálkozó, ahol a világ erőforrásainak elosztásáról születik döntés.” Milyen elosztás ez? Kik osztják el? Mit? Miközben a világ egyre látványosabban sodródik bele a klímakáoszba, a bábszínházban egy megírt szövegkönyv alapján a bábok arról vitatkoznak, hogy kinek van szebb nyakkendője.

Továbbra sem kérünk a REDD-ből, nem kérünk az emisszió kereskedelem növeléséből, nem kérünk a technokrata megoldásaitokból, nem kérünk a CO2 kibocsátás kreatív könyveléséből, nem kérünk a szénadóból.

Mi az, ami új Koppenhága óta?

Minden. Koppenhágában gyermeki kísérletet tettünk arra, hogy elfoglaljuk a hatalom ideiglenes várát, amit egy német, svéd és holland rendőrből álló hadsereg védett. Mondani is felesleges, hogy az uralkodó elit mosolyogva szürcsölte a kávéját miközben mi kint az utcán végül megtartottuk a “népgyűlést”. Eredmény? Semmi hivalkodó, helyette inkább valami mélyebben meghúzódó lüktetés. Az emberek öntudatra ébredésének forradalmi folyamata “alulról és balra” egyre látványosabb és egyre jelenlévőbb a világ minden zugában. Koppenhága nem volt más, mint egy lehetőség arra, hogy mozgalmak, csoportok, és hálózatok erősítsék meg önmagukat és egymást. Ezzel szemben Cancun célja decentralizált akciók és sok-sok ember megmozgatása volt és nemcsak a klímáért, hanem a Földnyáért és a rajta élő élőlényekért való harcban. Ma ezért a kérdés így szól: kié a Kék Bolygó? Az összes élőlényé a Földön, vagy egyetlen fajból önkényesen kivált, az összes többin uralkodó elité? A Föld hangja azokból az emberekből szól tisztán hallhatóan, akik a szívükből beszélnek. Mindenütt hallani lehet őket. Arra sürgetnek, hogy cselekedjünk a Földanya nevében. Ez a hang a parasztok hangja, az őslakosok hangja, a nők és a gyerekek hangja, a fiatalok hangja. A mi hangunk.

Elkezdődött a háború a Födért. Az összecsapás elkerülhetetlen.

Visszautasítjuk a Birodalmat

A háború minden fronton jelen van: fizikailag, lelkileg és szellemileg. Semmi sem nyilvánvalóbb, mint hogy a 2010-es év megszámlálhatatlan felkeléssel volt tele. A jelenlegi tüntetések Athénben, Párizsban, Rómában, Londonban, Dublinban és még ki tudja hány városban Európában és a világon, mind ugyanannak az általánossá vált érzésnek a kifejeződései: a világrendszer teljes és tökéletes visszautasítása uralkodó elitjével, hatalmi beágyazódásaival, az erőszakkal és szenvedéssel, amit minden percben újratermel. A Birodalmat visszautasítani - egy közös nyelvvé vált, de sokkal többé is. A Birodalmat visszautasítani alapvető feltétel ahhoz, hogy azt szét lehessen morzsolni és helyette valami mást teremthessünk. A

Birodalmat visszautasítani egyet jelent a remény felemelkedésével.

És minden pillanatban és mindenütt más világokat teremtünk

Az önrendelkezés jogát nem kell kivárni. Az önrendelkezést meg kell valósítani.

A felelősség súlyos. Egyszerre kell ellenállnunk és teremtenünk. Egyszerre kell ellenállni a Birodalomnak és egyszerre más világokat teremteni. Nekünk, embereknek kell tudatosan megszerveznünk az életünk alapvető részeit. Az első lépés az Élet visszaszerzése. Ezután jöhet az élet összes alapvető eleme: az önnállóan megtermelt étel, gyermekeink oktatása, nagyszüleinkkel való törődésünk, ruháink elkészítése, ünnepeink visszaszerzése...és mindez oly módon, hogy ez öröm és egészség legyen ne csak nekünk embereknek, hanem az összes élőlénynek, akivel megosztjuk ezt a bolygót. Senki más nem fogja megtenni helyettünk.

“Mindenre van még időnk. Van időnk szeretni, remélni és változtatni.”

A szerző, Fülöp Ádám a FöldKelte mozgalom aktivistája

Cimkék: technikai fejlődés politikai elemzés ökológia nemzetközi kapcsolatok multinacionális vállalatok környezet
